

የትግራይ ዲሞክራሲያዊ ትብብር

(ት.ዲ.ት)

ፕሮግራም

(በየካቲት 1987 ዓ.ም. የተዘረጋውን ፕሮግራም ሃሥተኛ እትም)

መሰከረም 2010

**የትግራይ ዲሞክራሲያዊ ትብብር
ፕሮግራም**

መግቢያ

ጥንታዊትዋ ኢትዮጵያ የየራሳቸው ስልጣኔና ስርአት መንግስት መስርተው ይተዳደሩ ከነበሩት ጥቂት ቀደምት ሃገሮች አንድዋ ለመሆንዋ ሃውልቶች፣ ፊደሎች፣ ቀን መቁጠርያውና መዛግብቶቹ ሊያስረዱ ቢችሉም አሁን ያለችው ኢትዮጵያ ግን እጅግ ወደ ኃላ የቀረች አገር ሆና ትገኛለች። የተፈጥሮ ሃብትዋና ብቃት ያለው የሰው ሃይልዋ አጥጋቢ እድገት ሊፈጥር የሚችል ሆኖ እያለ፣ የአስተዳደር እጦት ባስከተለው መዘዝ ህዝብዋ በድህነትና ስቃይ የሚኖርባት፣ ገዢዎችዋ ግን ተዘናኝተው የሚፈነጩባት ሃገር ሆና ትገኛለች።

ኢትዮጵያ አገራችን በዓለም ላይ በጣም ኃላ ቀር ተብለው ከሚታወቁት ጥቂት አገሮች አንዷ ናት ። ከዚህ በፊት ህዝቡን ሲያስቃዩት የቆዩ በሽታ፣ ድርቅ፣ ወረርሽኝ፣ ረሀብ፣ መሃይምነትና ጦርነት አሁንም እንዳሉ ናቸው ። እንዳንገደቹ ችግሮችም ብሰባቸዋል። የአገሪቱን ህልውና እስከጣናጋት የደረሰውን ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊና፣ ፖለቲካዊ ከባድ ቀውስ ከተከሰተ አመታት ያስቆጠረ ቢሆንም በኢትዮጵያ እየመጡ ያለፉት መንግሥታት ይህን አስከፊ ተርእኖ ለመለወጥ ያደረጉት ሙከራ በጣም ዝቅተኛ ወይም አቅጣጫውን የሳተ ነበር ማለት ይቻላል ።

ባለፉት ሃምሳ አመታት እንደተገነዘብነው የኢትዮጵያ መንግሥታት ያደረጉት አስተዋጽኦ ቢኖር አሉታዊ ክስተቶችን መጋበዝና የራሳቸውን ዘላቂ የምችት ኑሮ ማስተካከል ብቻ ነው ። ዛሬም ማህበራዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ ባህላዊና ፖለቲካዊ ተጽዕኖዎችን ለማስወገድ ቃል ገብቶ ለሃያ ዓመታት ያህል ከፍተኛ መስዋዕትነትን የጠየቀ ጦርነት በማካሄድ ሥልጣን የተረከበው የኢትዮጵያ ህዝቦች አብዮታዊ ዲሞክራሲያዊ ግንባር (ኢህአዴግ) መንግሥትም ቢሆን ካለፉት መንግስታት የተሻለ ለመሆን ያደረገው ሙከራ የለም ። እንዲያውም እስካሁን የተከተለው አምባገነናዊ አመራር አገሪቱን ወደ ባስ አዘቅት ከትዋት ይገኛል።

የኢትዮጵያ ህዝብ አገሩን ለማበልጸግ፣ ራሱንም ለመመገብና መሠረታዊ የሆኑ የጤና፣ የትምህርት፣ የሰላምና ልማት የመሳሰሉትን ችግሮች ለማሸነፍ በህዝባዊ ውክልና በጸደቀ ህግ መሠረት የሚያስተዳድረውን ፓርቲ ለመምረጥ የሚያስችል ሁሉን አቀፍ ዲሞክራሲያዊ ሥርዓትና መዋቅሩን መመሥረት ተቀዳሚ ፍላጎቱ ነው ። በዚህም መልክ የተመረጠውን ፓርቲም ይሁን መንግሥት በሠራው ሥራ ለማመስገንም ሆነ ለማስተካከል አልያም ለማስወገድ እንዲቻል ማድረግ ምንጊዜም የህዝቡ መሰረታዊ ፍላጎት ነው። የህዝቡን ፍላጎት በመጻገር ኢህአዴግ አምባገነናዊ ማነቆ በማበጀት ራሱ በሰልጣን ላይ ለማቆየት ብቻ የሚጠቀምበት ስርአት ዘርግቶ ይገኛል። ህዝቡም ነጻ ሆኖ፣ ተንቀሳቅሶ፣ ጥሮ ግሮ ችግሮቹን እንዳይፈታና ሃገሩን እንዳያበልጽግ አፍኖ ይዘታል።

የኢትዮጵያ ህዝብ በተለይ ያለፈውን የወታደር መንግሥት በማስወገድና ዲሞክራሲያዊ ሥርዓትን ለመመሥረት ባደረገው ትግል ከፍተኛ መስዋዕትነት ከፍለዋል። ይሁን እንጂ በህዝብ ለተነሱ ጥያቄዎች ስሜት የሌለውንና ካለፉት ዘመናት ጥፋቶች መጣር ያልቻለውን በኢህአዴግ የሚመራው መንግሥት አገሪቱን ወደ ባስ ችግርና ወደ ሌላ የጦርነት አዙሪት መልሶ ከቆታል። ምንም እንኳ ወሳኝ ለውጥ ለማምጣት ከባድ መስዋዕትነት ቢከፈልም፣ ይህ መንግሥት ታገልኩልህ ለሚለው የትግራይን ህዝብ ይሁን ባጠቃላይ የኢትዮጵያን ህዝብ ሰብአዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች በማፈን ከፍተኛ ችግሮችን

ፈጥሯል። ከመቸውም ጊዜ በባሰ መልኩ በህዝቦች መካከል መቃቃርና ግጭት እንዲሰፋፋ በማድረግ ለብዙ ህዝብ ሕይወት መቅዘፍት ምክንያትም ሆኖታል።

በህዝቦች መካከል መቃቃርና ግጭት ከተለኮሰ ደግሞ እድገት ይቅርና እንዲሁ በሰላም አብር መኖርንም ስለማይታሰብ፣ የትግራይ ዲሞክራሲያዊ ትብብር ይህን አደገኛ አዝማምያ ለመቀልበስና በህዝቦቹ መካከል የነበረው ሰላማዊው ዝምድና ለማስፈን እንደ ድልድይ ሆኖ ለመታገል፣ እንዲሁም ፍትሕና ዘላቂ ዲሞክራሲያዊ ሥርዓትን በኢትዮጵያችን ለመገንባት የተደራጀ ሃይል ነው ። ስለሆነም ኢትዮጵያ ውስጥ ሊኖር የሚገባው መንግሥት የሁሉንም የፖለቲካ ፓርቲዎች አመኔታ ባገኘና ህዝቡ ባጸደቀው ስገህዝብ (ስገመንግስት) ስልጣን ላይ የሚወጣና የሚወርድ እንደዚሁም የሚመራ መሆን አለበት ይላል። ሁሉንም በሰላማዊ መንገድ ለማሳተፍ የሚያስችል ፖለቲካዊ መድረክ አስፈላጊ መሆኑን በመገንዘብ የተለያዩ የፖለቲካ ፓርቲዎች ቀርበው የህዝብ ድምጽ ለማግኘት የሚወዳደሩበት ምቹ ሁኔታ እንዲፈጠር የትግራይ ዲሞክራሲያዊ ትብብር በጽኑ ይታገላል ። የብዙኃን ፓርቲ ዲሞክራሲ፣ በህዝባዊ ምርጫ የድምጽ ብዛት ያገኘው የአንድ ወይም የጥምር ፓርቲዎች ሥልጣን አስተዳደርን የመመሥረት አቋም የትግራይ ዲሞክራሲያዊ ትብብር ዋና ከሆኑት የትግል መርህ አንዱ ነው። ልዩነቶች በፖለቲካ መስመሮች ብቻ ሳይወሰኑ ኢኮኖሚያዊ፣ ባህላዊ፣ ማህበረሰባዊና ሥነ ህሊናዊ ዝንባሌዎችም ጭምር ያካተቱ በመሆናቸው ስልጣን የሚረከበው ወገን የህዝብን አደራ ለመወጣት እንጂ ተቀናቃኙን በማንኛውም መንገድ ለማጥቃት መልካም አጋጣሚ እንደተገኘ የሚቆጠርበት አመለካከት እንዳይኖር ምንጊዜም ይታገላል። ሌሎችም ጸረ እድገትና ሰላም አመለካከቶች እንዳይኖሩና ለአምባገነኖች መረማመጃ መሰልል እንዳይሆኑ የጋራ ዲሞክራሲያዊ ስርአት፣ ህግጋቱና ደንቡ ጭምር በህብረት በቅድሚያ እንዲመሰረቱ ማድረግ የግድ ይላል ።

ሌላው የሚታየው የፖለቲካ ችግር የብሔር/ብሔረሰቦች ጥያቄን በተመለከተ ነው ። ባለፉት የኢትዮጵያ መንግሥታት እየተካሄደ የመጣው የብሔሮች ቅራኔ አሁንም ዘላቂ መፍትሔ አላገኘም። ቅራኔው ገዢዎች የፈጠሩትና ለከፋፍለህ ግዛ የሚገለገሉበት ቢሆንም የተፈጠረው ልዩነት በተለያዩ የአገሪቱ ህዝቦች መካከል ቢያንስ እርስበርስ መጠራጠርን ፈጥሯል ። ሰዎች የነበረውን ታሪካዊ ዝምድና እንዳልነበረ፣ ያልነበረው ደግሞ እንደነበረ አድርገው የማቅረብ አዝማምያዎች ታይቶባቸዋል። የአሁኑ መንግሥትም ችግሩን በመረዳት የተፈጠሩትን ልዩነቶች በማርገብና በመፍታት ፈንታ እያባባላቸው ይገኛል ። በተለይም የሚያሳስበው በህዝቦች መካከል የታዩትን ቅራኔዎች አንዱን በመደገፍና ሌላውን በማጥላላት ወደ ባሰ ግጭት እንዲያመሩ ብህወሓት የሚመራው መንግሥት መሰረድ አድርጎ በመጠቀሙ ነው። በተከታታይ የነበሩት ገዢዎች የብሄሮችን ቅራኔ በማባባስና ህዝቡን እርስበርስ በማጋጨት የግዛት እድሜያቸውን ለማራዘም የተጠቀሙበት ስለሆነ ብሄራዊ ቅራኔው መፍትሄ የሚፈልግ አንገብጋቢ ጥያቄ መሆኑን የትግራይ ዲሞክራሲያዊ ትብብር አበክሮ ያምንበታል። ለብሄራዊ ጭቆና መፍትሄው ታግሎ ጭቆናን ማስወገድ እንጂ መገንጠል መፍትሄ አለመሆኑንም ያምናል። የኢትዮጵያ ህዝቦች በ89ኛ ብሔረሰቦች ቢገነጣጠሉ ለችግሮቻቸው መፍትሄ ተገኝ ማለት አይደለም። ጥያቄው የእኩልነት፣ የመከባበር፣ ባጠቃላይ የሰብአዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች መከበር ሆኖ መፍትሄውም ለነዚህ መብቶች መከበር ታግሎ ፍጻሜ ላይ ማድረስ ነው። እንደነዚህ ጥልቀት ያላቸው የፖለቲካ ችግሮችንም በመገንዘብና በብሔሮች መካከል መሰረታዊ ቅራኔ እንደሌለ በመረዳት የትግራይ ዲሞክራሲያዊ ትብብር (ት.ዲ.ት) በብሔሮች እኩልነትና መከባበር የተመሠረተ የኢትዮጵያ አንድነት መርህ ላይ የጸና አቋም ይዞ እውን እንዲሆን በተግባር ይታገላል ።

የአገር ደህንነትን በተመለከተ የውጭ ወረራን ሊመክት የሚችል አስተማማኝ የአገር መከላከያ ኃይል በአንድ በኩል፣ የህዝቡን ሰላምና ሕገ መንግስታዊ መብቶችን የሚያስከብር የፖሊስ ኃይል በሌላው በኩል ስብረ ብሔራዊ ተዋጽኦ ባለው ይዘት ማቋቋም የግድ ይላል። ዜጋዊ መብትና ግዴታ ሆኖ በዚህ መስክ አገሪቱ ሰላም፣ መረጋጋትና ዕድገት በዘላቂነት እንድትጎናጸፍ ሁሉም ዜጋ መተባበር ይኖርበታል ብሎ ያምናል ።

ኢኮኖሚያዊ ኃላ ቀርነት ከሰው ልጅ የተዛባ አስተዳደር ተዛምዶ የሚፈጠር ተርእኖ ነው። አልፎአልፎ የሚከሰት የተፈጥሮ አደጋ አሉታዊ ሚና መጫወቱ የታወቀ ቢሆንም መልካም አስተዳደር እስካለ ድረስ ችግሩ በቀላሉ ሽር ዕድገት ቀጣይነት እንዲኖረው ለማድረግ ይቻላል ።

በርግጥ ለዘመናት በሽታና ረሀብ የአብዛኛው የኢትዮጵያ ህዝብ የዕለት ኑሮ ሆኖ ቆይተዋል። በአሁኑ ወቅት ደግሞ ሥራ አጥነቱና የኑሮ ውድነቱ በጣም ከፍ ብሎ የሚታይበት ሁኔታ ነው። የኢትዮጵያ ህብረተሰብ ከነዚህና ተያይዘው ከተከሰቱት ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ችግሮች ለመላቀቅ አጣጣሪ መፍትሔ ያስፈልገዋል ። መፍትሔዎቹም በህዝብ ልቦና መሰረት ተሳትፎና ፣ ይህንን ፈታኝ ችግር ለማስወገድ የህዝቡ አለኝታ ያገኘ ቆርጦ የተነሳ መንግሥት በሚያሳየው ፍትሃዊ ፖሊሲና ቅን ፍላጎት የሚመንጨው ይሆናሉ። በሥልጣን ላይ ያለው የኢህአዴግ መንግሥት በየአመቱ በ11% አድገት አላመጣሁ እያለ የውሸት ፕሮፖጋንዳውን ቢነዛም ከላይ የተጠቀሱትን የአገሪቱ ፖለቲካዊና ኢኮኖሚያዊ ችግሮች መሠረታዊ ለውጥ ማምጣቱ ወይም መቅረፉ ቀርቶ እያባባሰው ለመሆኑ በመሬት ላይ ያለው ተጨባጭ ሃቁ ያረጋግጣል።

ይህ ለዘመናት መሻሻልን ያሳሳየ ኢኮኖሚ ላይ ፈጣን ለውጥ ለማምጣትና ተያይዘው ያንሰራሩት አያሌ ማህበራዊና ፖለቲካዊ ችግሮች ለመፍታት ትክክለኛው አቅጣጫ ማወቁና መያዙ እራሱ በህብረት ካልሆነ በስተቀር በተናጠል የማይቻል አጅግ ከባድና ውስብስብ ስራ መሆኑ ሊታወቅ ይገባል። ከጅምሩ ትክክለኛ አቅጣጫ ካልተያዘ መድረሻው አይታወቅም። ስር የሰደዱትን ዘርፈ-ብዙ የሃገራችን ችግሮች ለመቅረፍ በቅድሚያ የመፍትሄው አጠቃላይ አቅጣጫ በህብረት መንደፍና መዋቅሩ በጋራ መዘርጋት ይኖርብናል። ይህን አገር አድን መፍትሄ መሰረት ለማስያዝና የሰው ልጆችን ችግር ለማቃለል የሚረዱትን ፖሊሲዎች ያለምንም ቀናጥነት በተግባር ለመተርጎም ት.ደ.ት. ቆርጦ ተነስተዋል። የአፈጻጸሙ መመርያም ቀጥሎ በሚቀርቡዎ ዝርዝር የፕሮግራም ይዘት ተገልጻል።

ይህ ፕሮግራም በይዘቱ በየካቲት 1987(February 1995) ከወጣው የተለየ አይደለም። መግቢያው ላይ ካለው ሁኔታ ጋር ለማዛመድ አንዳንድ ማስተካከያዎች ተደርጓል። እንዲሁም በኢኮኖሚ ፕሮግራሙ ላይ ቁ. 2 ጨምሯል።

መስከረም 2010(September 2018)

የፖለቲካ ፕሮግራም

1. ዓላማው የኢትዮጵያ ህዝብ የስልጣን ምንጭና ባለቤት መሆኑ የሚረጋገጥበት፣ የሕግ የበላይነት የነገሰበት፣ የዜጎች ግላዊም ይሁን ስብሰባዊ መብቶች የሚከበርበት ዘለቄታነት ያለው ዲሞክራሲያዊ ስርአት መመስረት ነው።
2. በሁሉም ፖለቲካ ሃይሎች፣ ሙያና ሲቪክ ማህበራት እንደዚሁም ሕገ መንግስታዊ ጠበብነት ተረቆ በሞላው ህዝብ ተሳትፎ የጸደቀ ሕገመንግስት የሃገሪቱ የበላይ መመርያ ይሆናል።
3. ሶስቱ መሰረታዊ መንግስታዊ አካላት፣ ሕግ አውጪ፣ ተርጉሞሚና አስፈጻሚ ሕገ ደንቡ ለያይቶ በሚሰጣቸው የሰራ ድርሻ ተገድበው ይሰራሉ። ሕግ ተርጉሞሚው ፍርድ ቤት ከማንኛውም አካል ተጽእኖ ፍጹም ነጻ ሆኖ ፍትህ እንዲነግስ ያደርጋል።
4. የብዙኃን ፓርቲ ፓርላሜንታዊ ሥርዓት ሆኖ፣ ሁለት ዘርፍ ያለው ምክር ቤት/ፓርላማ ይቋቋማል። አንዱ የህዝብ ተወካዮች ምክር ቤት የህዝብ ብዛትን መሰረት ያደረገ ውክልና ይኖረዋል። ሁለተኛው የፌደራል ምክር ቤት ከየራስ ገዝ ክልሎች በአኩልነት የሚወክሉ ይሆናሉ። እንዚህን ወኪሎችን ህዝብ ነጻና ፍትሃዊ ምርጫን በመጠቀም በቀጥታ ይመርጣቸዋል። የሁለቱም ዘርፎች ስልጣንና መብት እንዲሁም ያላቸው ግኑኝነት በህግ ይወሰናል።
5. መሠረታዊ የሆኑ ዲሞክራሲያዊ መርሆዎችን ማለትም የመናገር፣ የመሰብሰብ፣ ሀሳብን በጽሑፍ የመግለጽ ነጻነቶችን፣ ገለልተኛና ሁሉን ያለ አድልዎ ሊያሳትፍ የሚችል የመገናኛ ብዙኃን መኖር፣ ሰላማዊ ሰልፍና የሥራ ማቆም አድማ የማድረግና በነጻ የመደራጀት መብትንም ጭምር በተግባር ያውላል ።
6. ሰዎች በሙያም ሆኑ በሲቪክ ማህበራት ከፓርቲና ከመንግሥት ቁጥጥር ነፃ ሆነው የመደራጀት መብቶቻቸውን ያከብራሉ ።
7. የብሔሮችና ብሔረሰቦች የራሱን ዕድል በራስ የመወሰን መብት ያከብራል፣ ይጠብቃል ።
8. የኢትዮጵያ ብሔረሰቦች ከሚለያዩባቸው ይልቅ የሚያስተሳስባቸው የጋራ ታሪካዊ፣ ባህላዊ፣ ማህበረ ኢኮኖሚያዊ ሃረጎች ስለሚያይሉና በዲሞክራሲያዊ ሥርዓት ውስጥ ህዝቦች ተለያይተው ሳይሆን በአንድነታቸው የሚያገኙት ጥቅም ስለሚበልጥ፣ በነዚህና በመሳሰሉ ምክንያቶች በመፈቃቀድ ላይ ለተመሠረተ አንድነትን ይቆማል ይታገላል።
9. በአገሪቱ ውስጥ የሚገኙትን የማንኛውም ብሔር ብሔረሰብ ባህልና ታሪክ ማስፋፋትና ማቀብ በሕግ ይደግፋል ።
10. ት.ደ.ት የራስገዝ ክልሎች የብሔር ክልል ሳይሆን የክልሎችን ኢኮኖሚያዊ እድገትና የህዝቦችን አንድነት በሚያጠናክር መንገድ በቂ ጥናት ተደርጎ እንዲቀናጅ ይደግፋል።
11. ሃይማኖትና መንግሥት የተለያዩ ሆነው አንዱ በሌላው ጉዳይ ውስጥ ጣልቃ መግባት በሕግ የተከለከለ ይሆናል። የእምነት ነፃነት ይከበራል ።

ክፍል II

የኢኮኖሚ ፕሮግራም

1. እንደ ኢትዮጵያ ባሉት ህዋላ ቀር አገሮች ውስጥ መንግሥት ከማንም ግለሰብ የበለጠ በብሔራዊ ሃብት ላይ የማዘዝ ችሎታና የማስተባበር አቅም ስላለው ሃገሪቷ ውስጥ ሊኖር ለሚገባው ኢኮኖሚያዊ ዕድገት ከፍተኛ ሚና መጫወት አለበት ። ስለዚህ የመንግሥትና የግል ካፒታል በብቃት ተዋህዶ በጥቅም ላይ በመዋል የአገሪቱን ኢኮኖሚ ይገነባል።
2. የሰራተኛውና የኦርሶአደር መብትና ጥቅም እንዲጠበቅና ኑሮው እንዲሻሻል ዝርዝር ደንቦች በማውጣት ተግባር ላይ ያውላል።
3. የግል ኢንቨስተሮች በንብረታቸው ላይ ለሚኖራቸው መብት ዋስትና ይሰጣቸዋል። ሆኖም ንብረቱ ለብሔራዊ ኢኮኖሚ ዕድገት በሚኖረው አስተዋፅኦ ወደ መንግሥት ንብረትነት ቢዛወር ለባለንብረቱ ሙሉ ካሳ ይከፈላል ።
4. የኢትዮጵያ መልክአ ምድርና የህዝቡ ኑሮ ተያይዞ ሲታይ በሁሉም ቦታ አንድ ወጥ የሆነ የመሬት ይዘታ ፖሊሲ ለመቅረጽ አያስችልም። መሬት 85% የኢትዮጵያ ህዝብ የሚተዳደርበት የአገሮችን የኢኮኖሚ ምስሶ በመሆኑ ትልቅ ትኩረትና እቅድ ያስፈልገዋል። በዚህ ላይ ለአገሪቱ ይጠቅማሉ የተባሉ የተለያዩ አመለካከቶች ስላሉ ትደት በበኩሉ አስተማምኝና ዘላቂ እንዲሁም ህዝቡንም ያሳተፈ መፍትሄ እንዲሆን ዲሞክራሲያዊ መንግስት ከተመሰረተ በህዋላ በጥናት የተደገፈ ውሳኔ እንዲያገኝ ያደርጋል።
5. አብዛኛው የህዝባችን ክፍለ አርሶ አደር እንደመሆኑ ለእርሻ ክፍለ ኢኮኖሚው ዕድገት አስፈላጊ ትኩረት ይሰጣል። በምግብ ራሱን የመቻል ፖሊሲ ቅድሚያነት ያገኛል።
6. አርብቶ አደሩ ህዝብ የከብት እርባታውን ስራ ዘመናዊ አያያዝ በማድረግ የተሻለ እድገት እንዲያሳይ መንግስት ከህዝቡ ጋር በመመካከር ሰፊ እቅዶች ነድፎ ተግባር ላይ ያውላል።
7. የህዝብ ብዛትና የመሬት ጥበት በሚታይበት አካባቢ ልዩ የሰራ መስኮች በመክፈት ወይም በጥናት የተደገፈና በህዝቡ የታመናበት ሰፈራ በማዘጋጀት ችግሩ እንዲቃለል ይደረጋል።
8. የኢንዱስትሪው ክፍለ ኢኮኖሚ በተቀላጠፈ ሁኔታ እንዲያድግ መንግስት በቅድሚያ ከሃገር ውስጥ ቀጥሎም ከውጭ ሃገር ባለ ሃብቶች ጋር በመዋዋል ወይም ዋስትና ያለው ፈቃድ በመስጠት የአጭርና የረጅም ጊዜ እቅዶቹን ተግባር ላይ እንዲውሉ ሁኔታዎችን ያመቻቻል።
9. የሓይል ምንጮች፣ ደኖች፣ የማእድንና የውሃ ሃብት የመሳሰሉ የተፈጥሮ ሃብቶች መንግስት እየተቆጣጠረ ላገሪቱ አጠቃላይ እድገት ያውላል።
10. መብራት ሓይል፣ ፖስታ፣ ቴሌፎን፣ አውራ ጎዳና የመሳሰሉ አበይት ግልጋሎት ሰጪ ተቅዋማት ለሃገሪቱ ዘላቂ እድገት በሚያመች መንገድ መንግስት ያስተዳድራቸዋል።
11. በእርሻም ሆነ በእንዲስትሪ የግል ኢንቨስተሮች ሃብታቸውን አሰማርተው የሚያድጉበት አስተማማኝ በስጋ የተደገፈ ደንብ ስራ ላይ ያውላል።

- 12. በሃገር ውስጥና ከውጭ ሃገሮች ጋር የሚደረገው የንግድ እንቅስቃሴ የጋራ እድገትን በማይጎዳ መልኩ ነጻ ሆኖ እንዲስፋፋ መንግስት ያበረታታል።
- 13. በመላው የሃገሪቱ ክፍል የተመጣጠነ እድገት እንዲኖር በልማት ወደ ሁዋላ የቀሩትን አከባቢዎች አስፈላጊ ድጋፍ በማክል እድገታቸውን እንዲፋጠን ያደረጋል።

ክፍል III

ማህበራዊ ጉዳይ

- 1. የኢትዮጵያ ህዝብ በታሪካዊ ሂደቱ ያዳበራቸው ገንቢና አኩሪ ልምዶች፤ ቅርሶችና የሰነድ ጥበብ ውጤቶች ተጠብቀው እንዲኖሩና እንዲዳብሩም አስፈላጊ እንክብካቤ ያደረጋል።
- 5. በጾታ፣ በሃይማኖት፣ በዘርና በብሔር . . . ወዘተ የተመሠረተ ልዩነትን በማስወገድ ለእኩል አገልግሎት እኩል ክፍያ ሞስትና ይሰጣል ።
- 6. የሃገሪቱ አጠቃላይ እድገት የሚያቀላጥፍ፤ በጎ ባህልን የሚያዳብር፤ የህዝቡ መሰረታዊ ፍላጎትን ያካተተ ስርአት ትምህርት ተቀርጾ ተግባር ላይ ይውላል።
- 4. ሁለተኛ ደረጃ ድረስ የመማር ግዴታ ያለበት ነፃ የትምህርት ዕድል ለማቅረብ አስፈላጊ ጥረት ይደረጋል ። የህዝቡ ኢኮኖሚያዊ ደረጃ እስኪሻሻል ድረስ የከፍተኛ ደረጃ ትምህርትም በነጻ የሚሰጥበት ሁኔታ ማመቻቸት።
- 7. ላይንሰና ቴክኖሎጂ ዳብሮ ህዝቡ የእድገት ተጠቃሚ የሚያደርግ የጥናትና ምርምር ማእከላት እንዲስፋፋ ይደረጋል።
- 8. የጤና ጥበቃ አገልግሎት በሃገሪቱ ገጠሮችና ከተሞች እንዲስፋፋ የሚሰችል አስፈላጊ እርምጃዎች ሁሉ ይወሰዳል።
- 9. ህክምናና አስቀድሞ ከበሽታ መከላከልን የሚያጠቃልል ብቃት ያለው የጤና አገልግሎትና ትምህርት እንዲሰጥ ያደርጋል።
- 10. ጥንታዊ መድሃኒትና የህክምና ጥበባት ከዘመናዊ ህክምና ተቀናጅቶ አገልግሎት ላይ የሚውልበት ዘዴ ተጠንቶ ተግባር ላይ ይውላል።
- 11. ሁሉም አከባቢዎች ባህላቸውን ለማዳበርና ለማስተዋወቅ ይበረታታሉ። የመንግሥት ድጋፍ ያለምንም አድልዎ ለማግኘት ሁሉም መብት አላቸው ።

ክፍል IV

የውጭ ጉዳይ ፖሊሲ

- 1. የሃገሪቱ ሉአላዊነትንና የህዝቡ መሰረታዊ መብቶችን ማስክበር ላይ የተመሰረተ የውጭ ጉዳይ መርህ ይከተላል።
- 2. በሃገር ጉዳይ ውስጥ ጣልቃ ያለመግባት ፖሊሲ ይኖራል ።
- 3. የተባበሩት መንግሥታትና የአፍሪካ አንድነት ድርጅት አባልነትን መቀጠልና ዓለም አቀፍ ሕጎችን በቅንነት ማክበር።
- 4. ከልዩ ልዩ አገሮች ጋር በእኩልነትና በጋራ ጥቅም ላይ የተመሠረተ ግንኙነት ያደረጋል ።

- 5. ከአገሮች ጋር የሚደረግ ያልተመጣጠነ ወታደራዊ ውል ማስወገድ ። የውጭ ወታደራዊ ተቋማትን መዝጋትና ባለፈው መንግሥት ይህንን በሚመለከት የተፈረመ ውሎች ቢኖሩ እንዲሰረዝ ያደርጋል ።

ክፍል V

ሰለ ሃገራዊ ዲሞክራሲያዊ ግንባር

በኢትዮጵያ ለሰላምና እድገት ቅድመ ሁኔታ የሆነው ዘላቂ ዲሞክራሲያዊ ሥርዓትን ለማረጋገጥ የሚያስችል ሰፊ መሰረት ያለው የዲሞክራሲያዊ ኃይሎች ትብብር አስፈላጊ ነው ። በአሁኑ ወቅት በአገራችን የግንባር አስፈላጊነት ከምን ጊዜም በላይ ወሳኝ እየሆነ በመምጣቱ የተለያዩ ኢትዮጵያዊያን ኃይሎች በመለስተኛ ዲሞክራሲያዊ ፕሮግራም ሥር እንዲተባበሩና የሃገር ግንባታው በጋራ እንዲጀምሩት ት.ዲ.ት ጥሪ አቅርቦልናል ። በግንባር ምስረታ ብቻ ሳይወሰንም፤ የድርጅቶች ጋጋታ ተቀንሶ ኢትዮጵያ የሚያስፈልጉዋትን የተወሰኑ (3 ወይም 4 የሚሆኑ) በሃገራዊ መርሆች ላይ የተወሃሃዱ ሃገር አቀፍ ፓርቲዎች እንዲፈጠሩ ጥሪ አቅርቦ ለተግባራዊነቱ በመንቀሳቀስ ላይ ይገኛል። ት.ዲ.ት ተመሳሳይ ዓለማዊ ካላቸው ድርጅቶችና ግለሰቦች ጋር ሁሉ ውይይትና መቀራረብን ብቻ ሳይሆን ውህደትንም ይሻል ።

መስከረም 2010ዓም. (September 2018)